

Solstrandkurset
20. – 24. mai 2019
Vanlige tilstander i kne
Klinisk undersøkelse

Satya Sharma

Fastelege, PhD

1.amanuesis, IGS, UiB

www.bmsklinikken.no

Anvendt anatomi - Kne

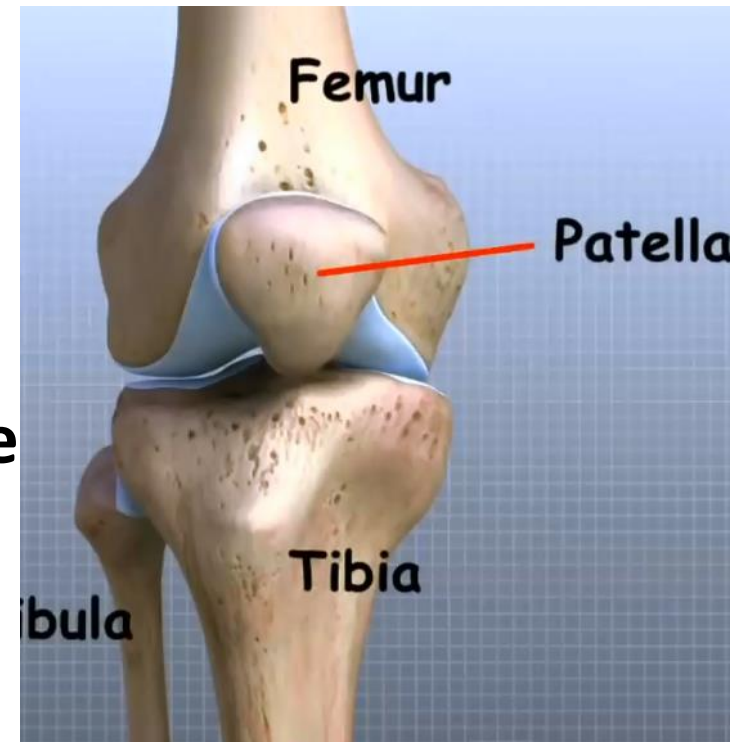
Bevegelser

- fleksjon
- ekstensjon
- Innadrotasjon (kreves 90 graders kne-fleksjon)
- Utadrotasjon ((kreves 90 graders kne-fleksjon)

Kne ledd

Artikulerende leddflater:

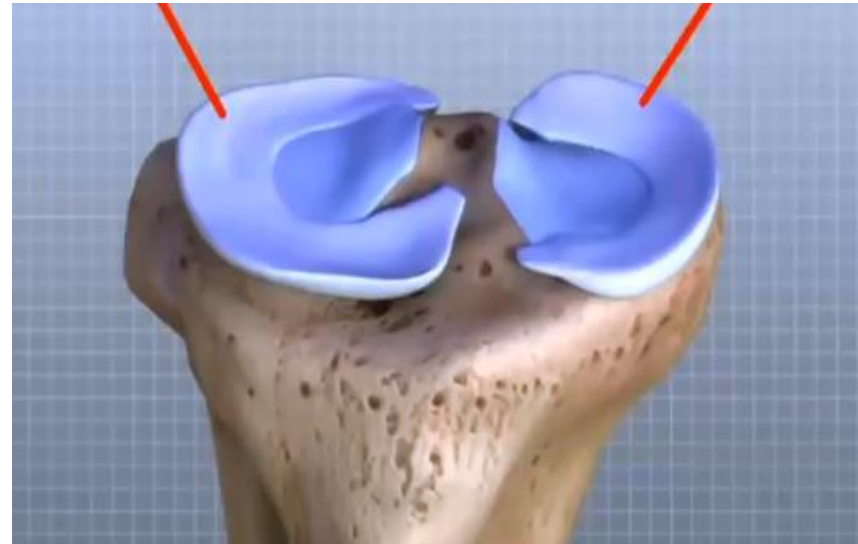
- Under fleksjon-ekstensjon fungerer kneet som hengsel ledd. Artikulerende femur leddflate ruller og glir over tibiale leddflater
- Ved første 30 grader, er bevegelsen ren rulling mens ved full fleksjon, glir kondylene over tibial plateau

Meniski

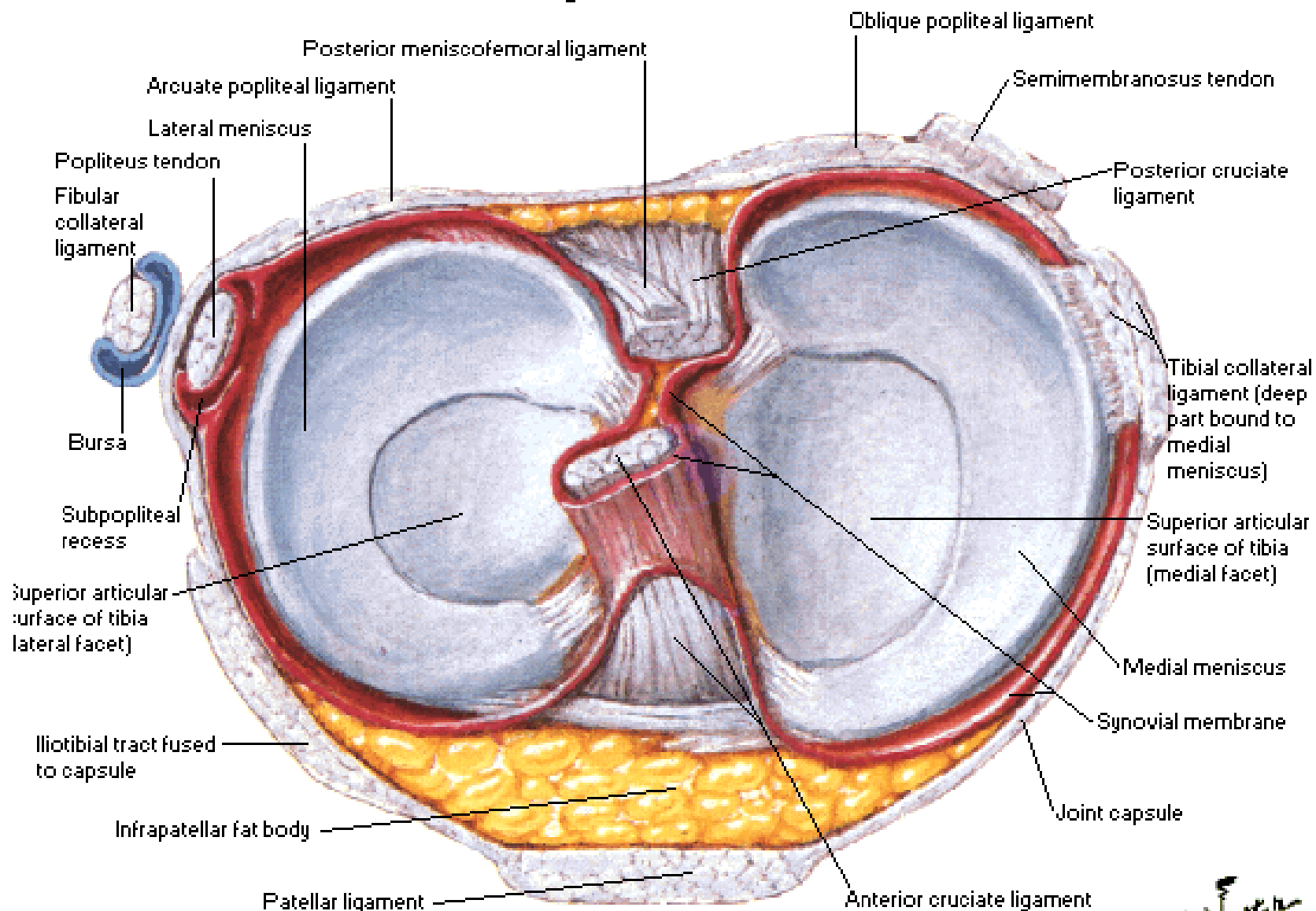
Meniski

- Disse er sigdaktige lamellae hver med sin fremre og bakre horn.
- Superior og inferiøre flater er i kontakt med femorale og tibiale kondylene og ytre flater er sammenvokst med kapsels synovium

Knee - Interior

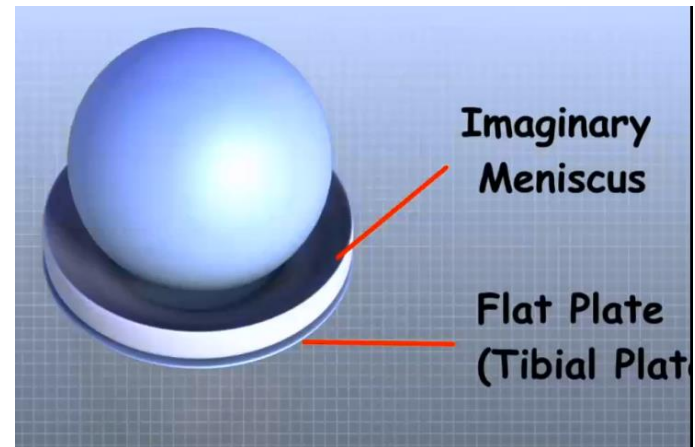
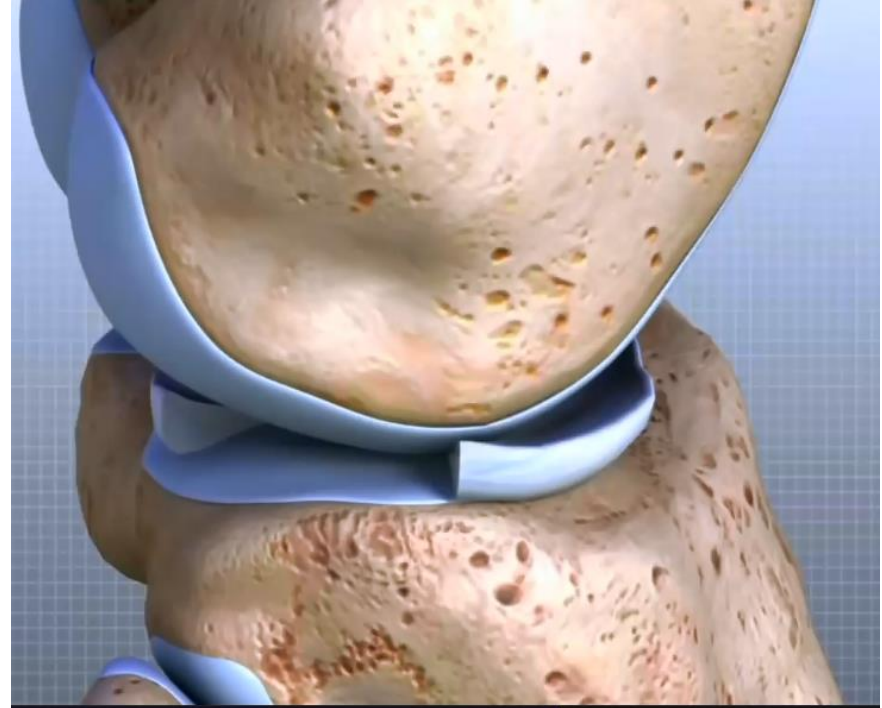
Superior View

Meniski

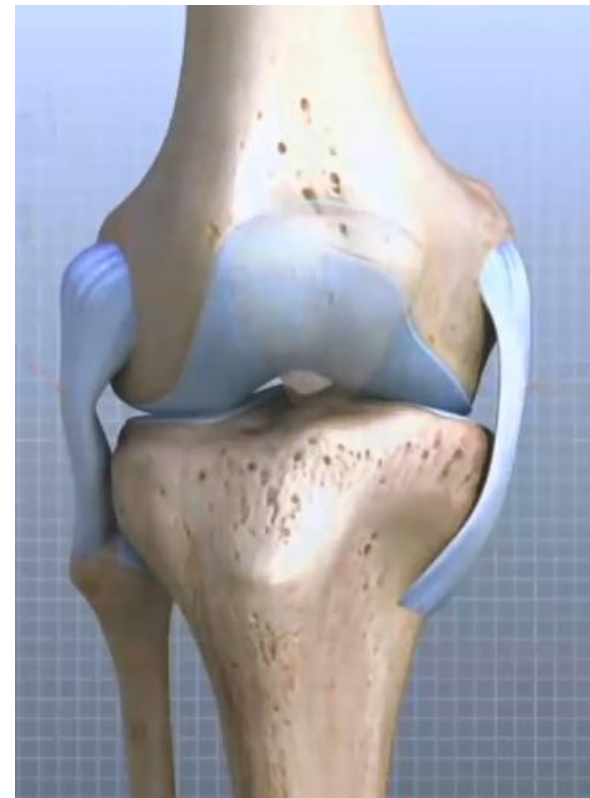
Meniski (forts.):

- Menisker korrigerer overflateujevnheter mellom femur og tibia
- øker kontaktflate for bedring av vekt distribusjon, absorberer sjokk og fungerer som puter

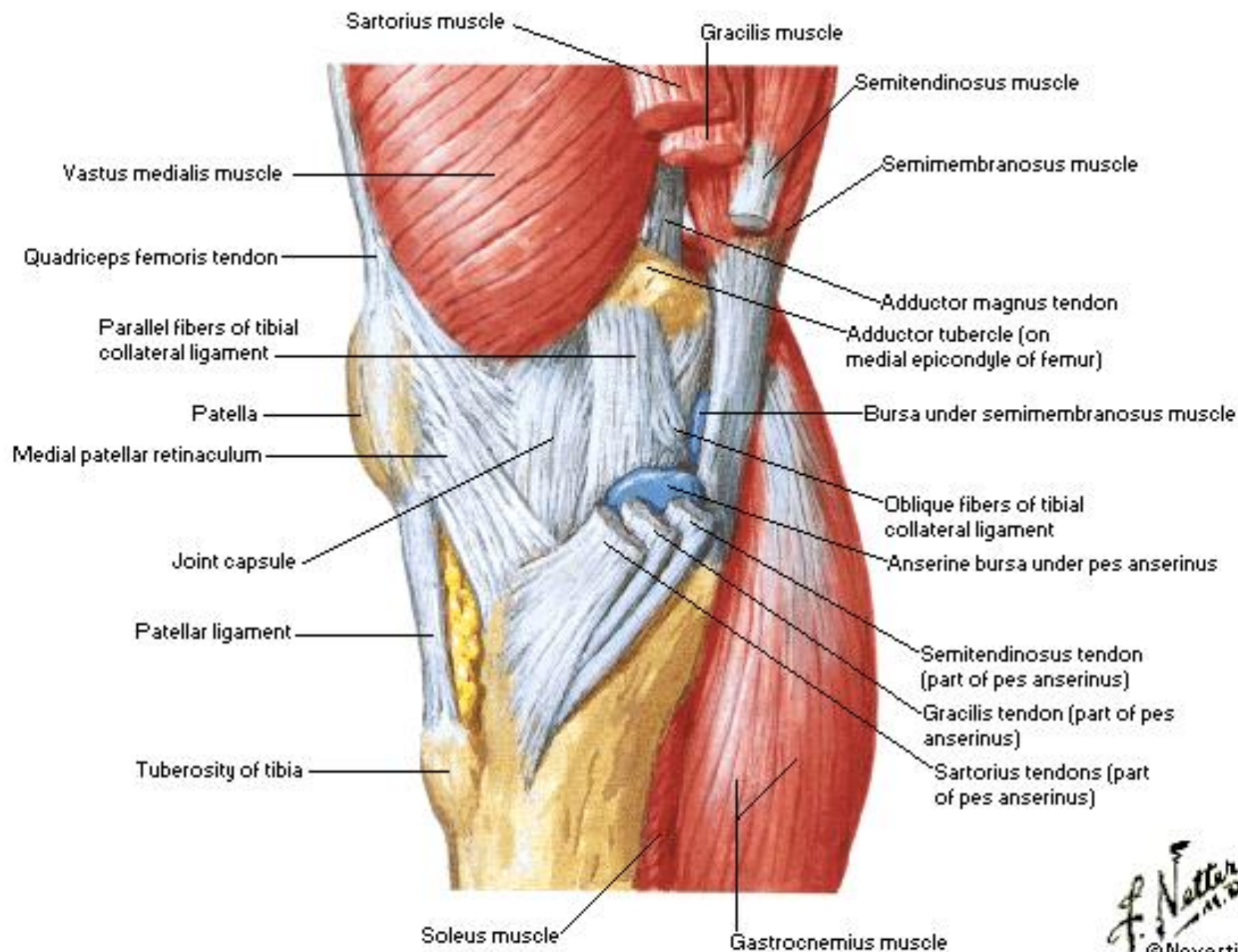
Meniski

- **Menisker er festet med tibia med koronar leddband**
- **Koronar leddband medialt er kortere (4-5 mm) og sterkere enn lateralt (13-20 mm)**
- **Medial kollateral leddband (MKL) er festet med mediale menisk med dype fibre**
- **Forholdene nevnt over forklarer større vulnerabilitet av MKL i forhold til LKL ved valgus og varus traume**

Knee

Medial View

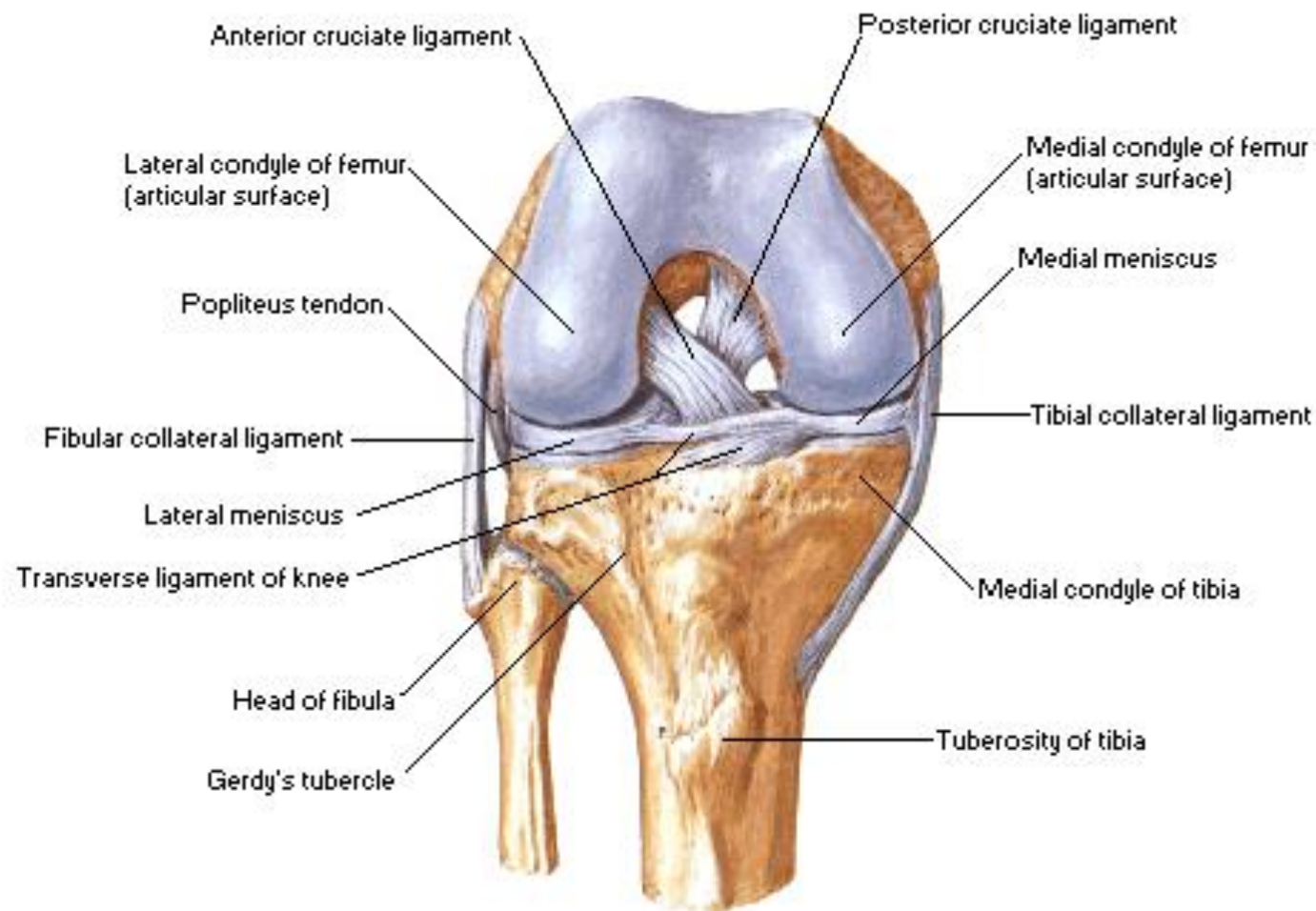

Knee - Cruciate and Collateral Ligaments

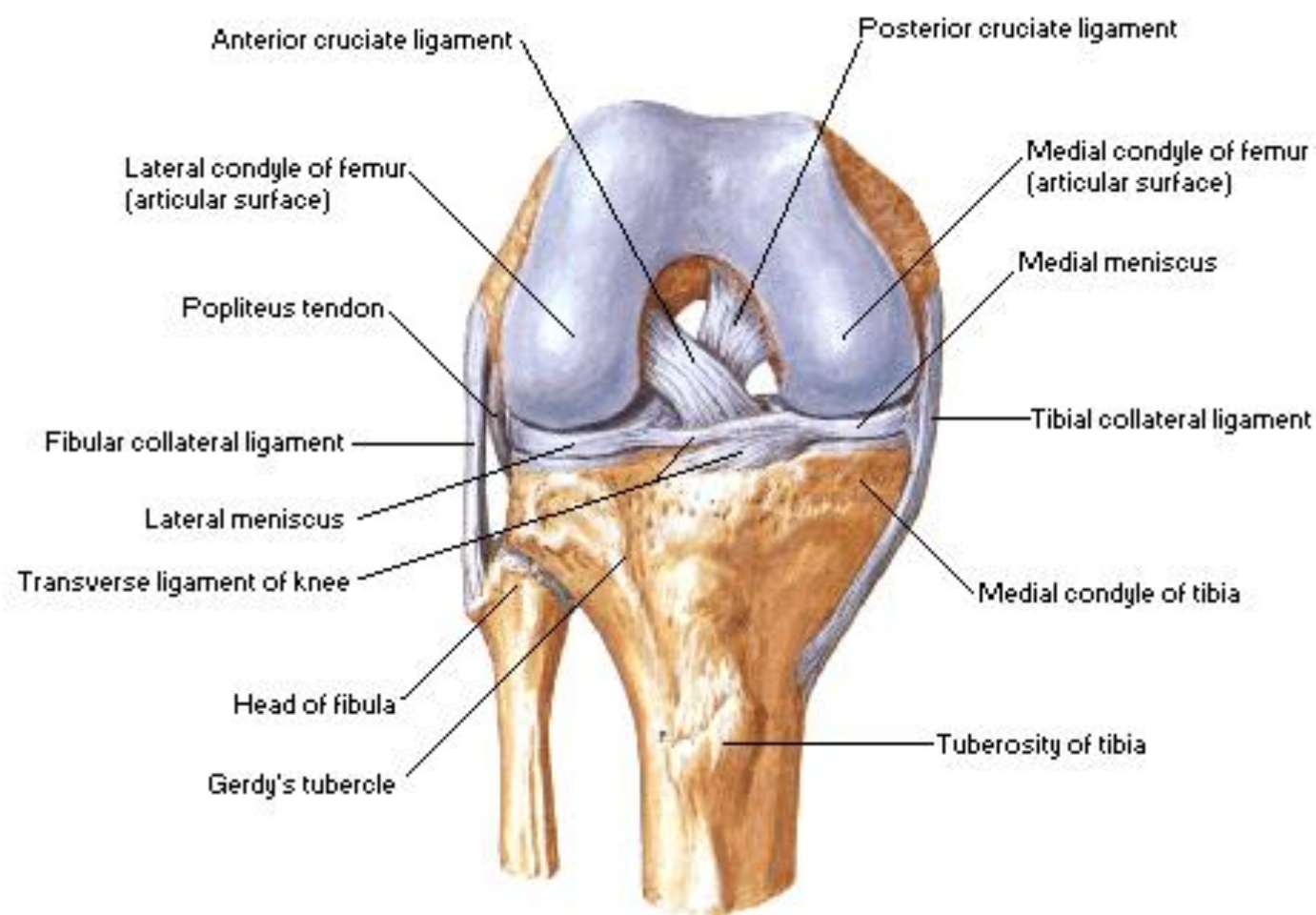
Right Knee in Flexion

Anterior View

Knee - Cruciate and Collateral Ligaments

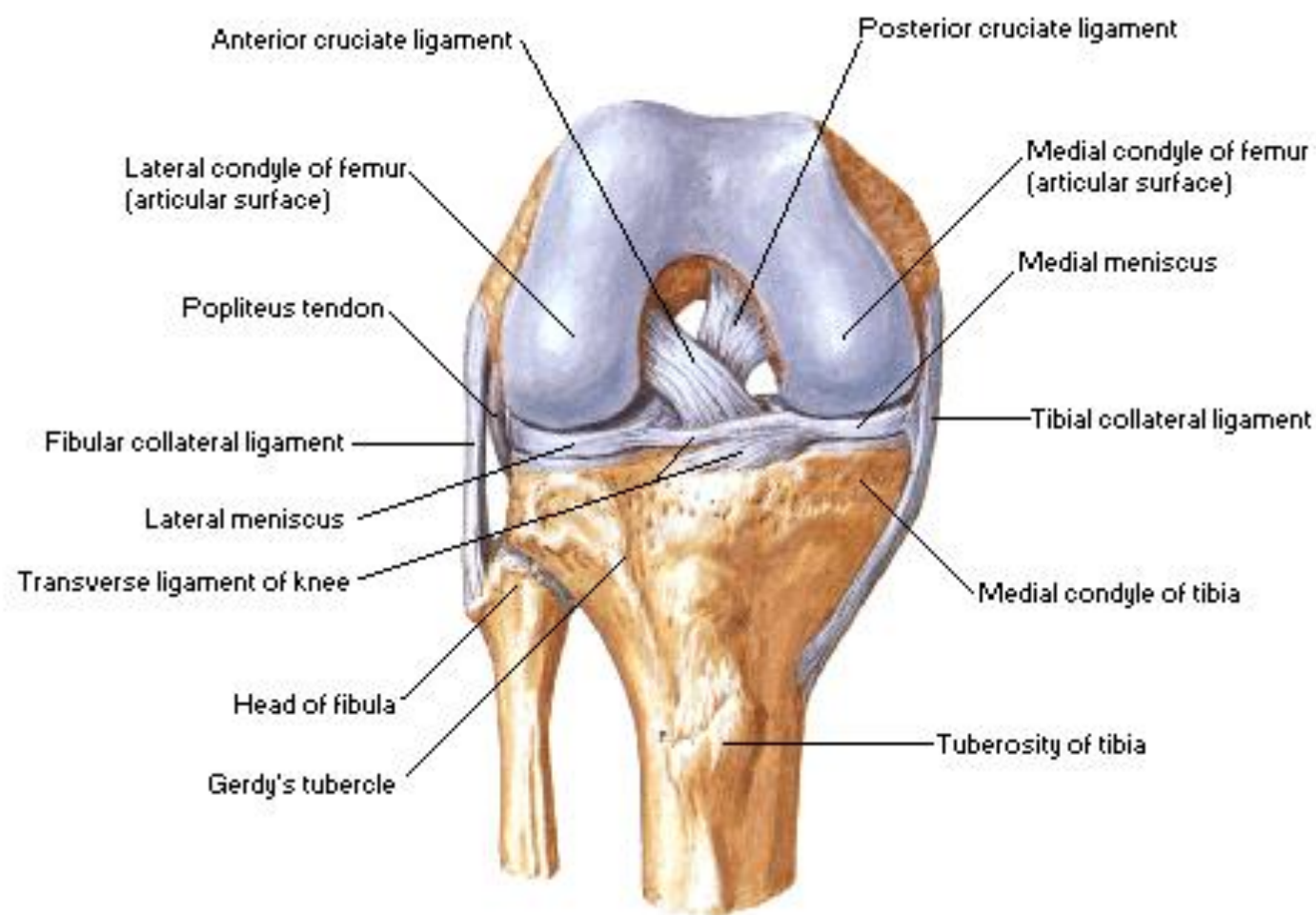
Right Knee in Flexion

Anterior View

Knee - Cruciate and Collateral Ligaments

Right Knee in Flexion

Anterior View

Kontraktil apparatet - Quadriceps

Muskler og sener:

Ekstensor mekanisme: består av 4 muskler, vastus medialis, vastus intermedius og vastus lateralis og rectus femoris

- Disse danner en felles sene som har en sesamoid ben, patella
- Patella øker kontraksjons effektivitet av quadriceps sene

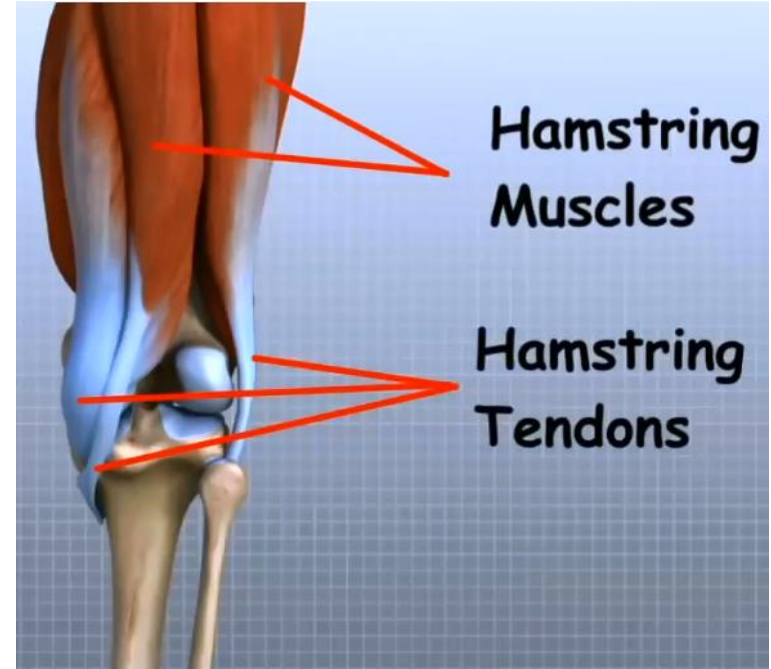

Kontraktil apparatet - Hamstrings

Kne flektorer:

- Hamstrings (semimembranosus, semitendinosus og biceps femoris) sartorius, gracilis, popliteus og gastrocnemius.
- Gastrocnemius er svak flektor

men stabiliserer leddet aktivt. Medial hode er svak innadrotator mens lateral hode er svak utadrotator

Kne- Overførte smerter

Overførte smerter til kne:

- Hofte og L3 nerve rot kan referere smerter til kne anteriort
- ofte vag beskrivelse av smerter over kne og oppover lår
  - bør undersøke hofte og lumbal region
  - epifysiolyse eller aseptisk nekrose (av hofte ledd)

Kne- Refererte smerter

Overførte smerter til kne (forts.):

- Feil tolking av kne artrose ved røntgen som årsak til kne smerter
- Nerve rot S1, S2 og ilio-sacralledd kan referere smerter til bakre del av kneet.

klinisk undersøkelse

Anamnese

Anamnese er viktigst fordi kne problemer er ofte vanskelig å diagnostisere

I følge Cyriax:

“One who doesn’t have a diagnosis after the history, will hardly get one after the clinical examination”

Anamnese

Anamnese:

Realsjon til alder:

Anteriore knesmerter

Ungdom > Osgood-schlatter sykdom

30 åring > infrapatellar tendinopati

50 åring > patello-femoral artrose

Anamnese

Anamnese (forts.):

Alder

Intern ledd problem (smerteopplevelse inn i kneet)

- hos en 17 åring > osteochondrose dissecans
- hos en 25 åring > menisk problem
- hos en 60 åring kvinne > låst løs legeme/corpus librum

Anamnese

Anamnese

- Yrke, fritidsinteresser/sportslige aktiviteter
- Låsninger
  - fleksjon eller ekstensjon.
- Skarpe smerter/"twinges":
  - uventet, medialt over kneet under gange. Forsvinner fort
- Følelse av svikt:
  - Føles som om kneet vil kollapse

Anamnese

Start av symptomer:

- Akutt, subakutt eller kronisk?
- Traume eller uten videre?

Dersom traume:

- Beskriv eksakt mekanisme
- Hevelse, umiddelbar eller gradvis
- Låsning, svikt og funksjonstap

klinisk undersøkelse

Inspeksjon:

- Os tibias stilling i forhold til os femur
  - genu valgus hos barn
  - genu varus hos eldre > osteitis deformans

Hevelse:

- Diffus hevelse > synovial hevelse
- Diffus hevelse med muskulær svakhet > kronisk artritt/artrose
- Hevelse og rubor > sepsis eller artrittis urica
- Lokal hevelse > osteofytt, cyster eller bursitt

klinisk undersøkelse

Funksjonell undersøkelse

- Ti passive bevegelser, to for kneledd og åtte for leddbånd
- To isometriske bevegelser
- Palpasjon utføres kun etter klinisk undersøkelse
- Palpasjon for varme, væske eller synovial fortykkelse utføres før funksjonell undersøkelse

klinisk undersøkelse

•

Test

Bevegelser

Ledd

Fleksjon

Ekstensjon

Leddbånd

Varus

Valgus

Medial rotasjon

Lateral rotasjon

Fremre skuffe test

Bakre skuffe test

Medial glide test

Lateral glide test

Thesallys test for meniski

Isometriske tester

isometrisk fleksjon
(isometrisk medial
rotasjon)

isometrisk ekstensjon
(isometrisk lateral
rotasjon)

Passive Bevegelser

- Smerter
- Bevegelighet
- Endefølelse

Passiv knefleksjon:

- Myk endefølelse

Passiv ekstensjon:

- Hard endefølelse

Tester for leddbånd

Valgus stress test:

Varus stress test:

Passive rotasjoner

Passiv lateral rotasjon

Passiv medial rotasjon

Tester for korsbånd

Fremre korsbånd test

Lachmanns test

Bakre Korsbåndstest

Corpus librum/Menisk Test

Medial glidebevegelse:

Tester corpus librum men kan også avsløre avrevet lateral menisk

Lateral glidebevegelse:

Tester corpus librum men kan også avsløre avrevet medial menisk.
Hørbar klikk lyd.

Traumatisk menisk lesjoner

McMurray Test:

Thesallys Test:

Menisk tester

Apleys test (kompresjon og distraksjonstest):

Isometriske Tester

Isometrisk kne ekstensjon:

Isometrisk kne fleksjon:

Kne tilstander

Ikke-kontraktile strukturer:

- Kneleddsartrose
- Leddbåndoverstrekk
- Bursitter
  - Suprapatellar bursitt
  - Prepatellar bursitt
  - Infrapatellar bursitt
  - Pes anserini bursitt
  - Mellom traktus iliotibialis og lateral epikondyle
  - Medial kollateral leddbånd bursitt

Kneleddsatrose

- Smerter ofte verre ved gange nedbakker
- Kapsulært mønster dvs. knefleksjon mer begrenset enn ekstensjon (1:10)
- Lokal palpasjonsøsm som oftest medialt
- Trening med balanse mellom vekt bærende og ikke-vektbærende trening
- Intraartikular steroid injeksjon gir forbigående bedring
- Intraartikulær injeksjon med Hyualoronsyre
- PRP (Platelet rich plasma) injeksjoner

Leddbåndoverstrekk

Koronarleddbånd overstrekk

- Som oftest medial/anteromedialt
- Smerter ved passiv lateral rotasjon
- Trykkøm langs anteromediale leddlinjen mot tibia

Behandling

- Tverr-massasje, pasienten instrueres i å gjøre det selv
- Kan også gi infiltrasjon med steroid 10-15 mg Kenacort eller tilsvarende langs leddlinje antero-medialt

Kollateral leddbånd overstrek

- Som oftest medial kollateralleddbånd (MKL)
- Skademekanisme: valgus-erende skade i delvis flektert og utadrotert kne
- Økende smerter etter noen timer
- Hevelse
- Kapsulært mønster, f. eks. ekstensjon begrenset med 5-10 grader
- Behandling avhengig av grad av overstrek evt. ruptur
- Forsiktig tverr massasje
- Adheranse dannelse gir kroniske plager som behandles med tverr massasje og manipulasjon/mobilisering

Bursitter

- Vanlig funn er hevelse
- Palpasjonsømhøhet
- Varierende grad av smerter ved belastning
- Behandles med aspirasjon og infiltrasjon med steroid

Kontraktile strukturer

Tendinitt/tendinopati

- Supra-patellar
- Infrapatellar (apex)/Jumpers knee
- Overstrekk/traume mot quadriceps muskelen/evt. ruptur

Hamstrings

- Overstrekk

Pes anserini

Popliteus

Biceps femoris